

VENDIM
Nr.3, datë 19.1.2005

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Gjergj Sauli	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci	Anëtar i “ “
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kristofor Peçi	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Alfred Karamuço	Anëtar i “ “

me sekretare Arbenka Lalica, në datat 28.6.2004 dhe 29.6.2004, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen me nr.18 Akti që i përket:

KËRKUES: DHOMA KOMBËTARE E NOTERISË, përfaqësuar nga avokat Krenar Loloçi, me prokurë.

SUBJEKT I INTERESUAR:

KUVENDI I SHQIPËRISË, në mungesë.

KËSHILLI I MINISTRAVE, përfaqësuar nga avokati i shtetit Kosta Gazeli, me autorizim.

MINISTRIA E DREJTËSISË, përfaqësuar nga Ardian Dvorani e Shega Ligori, me autorizim.

OBJEKTI: 1. Papajtueshmëria me nenet 11, 18, 49 të Kushtetutës të disa neneve e paragrafëve të ligjit nr.9216, datë 1.4.2004 “Për disa shtesa e ndryshime në ligjin nr.7829, datë 1.6.1994 “Për noterinë”, ndryshuar me ligjin nr.8790, datë 10.5.2001” dhe konkretisht:

a) të nenit 3/ç paragrafi i pestë (shtuar me nenin 6 të ligjit nr.9216), fjalët: “... nga Ministri i Drejtësisë, pasi ka marrë më parë mendimin me shkrim të Dhomës Kombëtare të Noterisë”;

b) të nenit 6/f (ndryshuar me nenin 7 të ligjit nr.9216), fjalët : “... të propozuar nga Dhoma Kombëtare e Noterisë dhe të miratuar nga Ministri i Drejtësisë”;

c) të nenit 8 paragrafi i dytë (ndryshuar me nenin 9 të ligjit nr.9216), fjalët: “... nga Ministri i Drejtësisë, ... pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të kësaj dhome”;

ç) të nenit 16 paragrafët e dytë dhe të pestë (ndryshuar me nenin 13 të ligjit nr.9216), fjalët: “Ministri i Drejtësisë, ... pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të Dhomës Kombëtare të Noterisë”, si dhe fjalët: me urdhër të Ministrit të Drejtësisë, pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të Dhomës Kombëtare të Noterisë”;

d) të nenit 17 paragrafi i fundit (shtuar me nenin 14 të ligjit nr.9216), fjalët: “... nga Ministri i Drejtësisë, pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të Dhomës Kombëtare të Noterisë”;

dh) të nenit 30 paragrafi i katërt (ndryshuar me nenin 20 të ligjit nr.9216), fjalët: “... nga Ministri i Drejtësisë, pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të Dhomës Kombëtare të Noterisë”;

e) të nenit 6/b (ndryshuar me nenin 7 të ligjit nr.9216), fjalët: “mbush moshën 65 vjeç ...”, si dhe të nenit 22 të ligjit nr.9216, paragrafi i parë, fjalët: “... plotësimi të moshës 65 vjeç ...”.

2. Pezullimi i zbatimit të dispozitave të mësipërme të ligjit nr.9216 deri në përfundimin e gjykimit, në bazë të nenit 45 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

BAZA LIGJORE: Nenet 131 shkronja “a”; 134 pika 1 shkronja “f” dhe pika 2 të Kushtetutës.

Kërkuesi ka parashtruar këto shkaqe kryesore për shfuqizimin si antikushtetues të dispozitave të mësipërme:

- Ligji bën hapa prapa në konceptin e funksionit të noterit. Nga një profesion i lirë që i nënshtrohet vetëm ligjit, noteri shndërrohet në një profesion të varur nga ekzekutivi nëpërmjet Ministrit të Drejtësisë.

- Me ligjin e ri, roli i Ministrit të Drejtësisë kapërcehet në mënyrë të tejskajshme. Nga mbikëqyrës ai bëhet drejtpërdrejt pjesë e organizimit dhe e funksionimit të Dhomës së Noterisë.

- Ligji i përfshin noterët në sferën e nëpunësve publikë të shtetit.
- Kufizimet e veprimtarisë noteriale vijnë në kundërshtim jo vetëm me nenin 11 të Kushtetutës, por edhe me Konventën Europiane të të Drejtave të Njeriut. Kufizimet e lirisë së veprimtarisë ekonomike mund të vendosen vetëm për arsye të rëndësishme publike.
- Pasojë e drejtpërdrejtë e konceptimit të gabuar të veprimtarisë noteriale që klasifikohet si veprimtari publike, është edhe përcaktimi i moshës 65 vjeç për nxjerrjen në pension të noterëve.
- Subjektet e interesuara, duke kërkuar rrëzimin e kërkesës kanë parashtruar këto shkaqe kryesore:
 - Noteri është funksion publik i deleguar, që mund të ushtrohet si profesion i lirë. Për shkak të natyrës publike të këtij funksioni, ligji parashikon disa rregulla të posaçme të shprehura edhe në kufizime.
 - Nuk ka mospërputhje midis nenit 11 të Kushtetutës dhe ligjit nr.9216, datë 1.4.2004 “Për noterinë”. Liria e veprimtarisë ekonomike është e njohur edhe nga ky ligj në ato kufij që legjislatori i ka parashikuar si të nevojshme.
 - Ushtrimi i disa funksioneve me natyrë mbikëqyrje lidhur me noterinë nga Ministria e Drejtësisë, është mëse e domosdoshme, sepse lidhet me kontrollin dhe respektimin e autoritetit publik që u është deleguar noterëve dhe që shprehet edhe në vlerën që kanë dokumentet e tyre.
 - Vendosja e moshës për heqjen e licencës, nuk është vendosje kufizimi e për pasojë ajo nuk është “çështje kushtetuese”, por çështje e politikës ligjvënëse.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Alfred Karamuço, përfaqësuesit e palës kërkuese e të subjekteve të interesuara dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Gjykata Kushtetuese, para së gjithash, mori në shqyrtim kërkesën për pezullim të zbatimit të ligjit nr.9216, datë 1.4.2004 dhe konstatoi se zbatimi i tij nuk mund të sillte pasoja që preknin interesat shtetërore, shoqërore ose të individëve e për pasojë, me vendim të ndërmjetëm, në përputhje me nenin 45 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, e ka rrëzuar atë.

Përsa i përket çështjes në shqyrtim, Gjykata Kushtetuese konstaton se me ligjin nr.9216, datë 1.4.2004, ligjit “Për noterinë” i janë bërë një sërë shtesash e ndryshimesh, disa prej të cilave janë kontestuar nga kërkuesi si antikushtetuese, e më konkretisht:

- Është vendosur një dispozitë e re, neni 3/ç, lidhur me transferimin e noterit, ku kërkuetit konsiderojnë antikushtetues paragrafin e katërt, e konkretisht fjalinë: “Lejimi i një noteri për të transferuar veprimtarinë e vet në juridiksionin e një rrethi tjetër gjyqësor, bëhet nga Ministri i Drejtësisë, pasi ka marrë më parë mendimin me shkrim të Dhomës Kombëtare të Noterisë, për këtë transferim”.

Ndryshohet dispozita për heqjen e lejes së ushtrimit të profesionit, ku në nenin 6 shkronja “f” parashikohet shkelja e rëndë ose përsëritjen e rregullave që lidhen me ushtrimin e profesionit, të parashikuar me këtë ligj dhe në Kodin e Etikës Profesionale, të propozuara nga Dhoma Kombëtare e Noterisë dhe të miratuara nga Ministri. *Kërkuetit kontestojnë mënyrën e miratimit të Kodit të Etikës.*

- Me nenin 9 të ligjit, janë bërë ndryshime përsa i përket subjekteve që kanë të drejtë të marrin masa disiplinore, si dhe rregullat për marrjen e tyre. Kështu, me ndryshimet parashikohet që veç masës si heqja përgjithmonë e lejes së ushtrimit të profesionit, Ministri i Drejtësisë *të ketë të drejtën edhe të heqjes së përkohshme të saj deri në dy vjet, por në të dy rastet, dispozita kërkon propozimin e dhomës së noterisë ku ai është anëtar e pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të kësaj dhome.*

- Në nenin 16, në ndryshim nga dispozita e mëparshme, Ministri, në caktimin e numrit të noterëve, për çdo bashki e komunë, nuk merr *pëlqimin* e Dhomës Kombëtare të Noterisë, por mendimin me shkrim.

- Është shtuar një paragraf i ri në nenin 17, sipas të cilit forma, përmbajtja dhe karakteristikat e tjera të vulave, si dhe rregullat për pajisjen dhe administrimin e tyre *përcaktohen nga Ministri i Drejtësisë, pasi të ketë marrë mendimin me shkrim të dhomës.*

- Neni 30 i ligjit ekzistues ka pësuar ndryshime me nenin 20 të ligjit të kontestuar, duke rregulluar në mënyrë të veçantë edhe rastet kur numri i noterëve në një rreth është më i vogël se numri minimal i caktuar. Në një paragraf të veçantë, është parashikuar që këta noterë të anëtarësohen në një dhomë noterie më të afërt “sipas përcaktimit të bërë nga Ministri i Drejtësisë, pasi të jetë marrë mendimi me shkrim i Dhomës Kombëtare të Noterisë”.

- Neni 6 të ligjit i është shtuar me nenin 7 të ligjit të kontestuar, rasti i heqjes së lejes së ushtrimit të profesionit të noterit me urdhër të Ministrit të Drejtësisë, kur noteri mbush moshën 65 vjeç.

Për arritjen në konkluzion nëse këto shtesa e ndryshime të ligjit “Për noterinë”, vijnë ndesh ose jo me dispozitat kushtetuese, ose apo me marrëveshjet ndërkombëtare (kryesisht me Konventën Europiane të të Drejtave të Njeriut) Gjykata Kushtetuese e konsideron të domosdoshme të shqyrtojë vendin, rolin, rëndësinë e natyrën e noterisë publike në një shoqëri demokratike, e në këtë kontekst raportet e saj me shtetin e organet e tij. Në radhë të parë, për arritjen e konkluzioneve sa më të bazuara, Gjykata Kushtetuese e sheh të nevojshme ta shohë çështjen edhe në aspektin e evoluimit historik të institucionit të noterisë.

- Në kuadrin e reformimit tërësor të shtetit dhe të shoqërisë shqiptare, reformimi i gjithanshëm dhe i vazhdueshëm i sistemit të drejtësisë ka zënë një vend të veçantë. E në këtë drejtim rëndësi përbën edhe reformimi i noterisë, kalimi i saj nga një institucion shtetëror në një veprimtari të lirë në kryerjen e funksioneve të caktuara me karakter të rëndësi publike. Bazat e noterisë së sotme janë hedhur me ligjin nr.7829, datë 1.6.1994, ku përcaktohet statusi juridik i noterëve, karakteri publik i veprimtarisë së tyre, pavarësia, paanësia e profesionalizmi, si parime bazë të organizimit e të veprimtarisë, raportet me shtetin e veçanërisht me administratën shtetërore etj. Ligjit në fjalë i janë bërë ndryshime e shtesa në kuadrin e përmirësimit të mëtejshëm me ligjin nr.8790, datë 10.5.2001, si dhe me ligjin nr.9216, datë 1.4.2004 disa pjesë të dispozitave të të cilit nga ana e kërkuarve konsiderohen si antikushtetuese.

Nga shqyrtimi tërësor i dispozitave të kontestuara, ballafaqimi i tyre me përmbajtjen dhe frymën e Kushtetutës e të dokumenteve ndërkombëtare e në veçanti me Konventën Europiane të të Drejtave të Njeriut (referuar edhe në të dhënat për ndërtimin, organizimin, funksionimin dhe statusin e disa institucioneve të noterisë në botë), Gjykata Kushtetuese ka arritur në konkluzionin se kërkesa nuk është e bazuar.

Sipas ligjit nr.7829, datë 1.6.1994 (me ndryshimet përkatëse), noteria në Republikën e Shqipërisë, është një profesion i lirë, i cili kryen veprimtari juridike në shërbim të personave fizikë e juridikë, nëpërmjet redaktimit të akteve dhe kryerjes së veprimeve noteriale në pajtim me Kushtetutën e legjislacionin në fuqi.

Duke qenë profesion i lirë, noteri u nënshtrohet përgjithësisht rregullave të caktuara si për gjithë profesionet e tjera: marrja e lejes së ushtrimit të profesionit, nënshtimi i detyrimeve fiskale, mbajtja e përgjegjësisë individuale pasurore për çdo dëm që u kryen subjekteve nga ushtrimi i veprimtarisë së tij etj. Me gjithë këto karakteristika, në pamje përgjithësisht të përbashkëta edhe për profesione të tjera të lira, te noteri spikatin edhe disa karakteristika thelbësore që e bëjnë noterinë një veprimtari publike nga karakteri dhe rëndësia e saj. Ofrimi i shërbimeve nga veprimtaria noteriale, ka rëndësi të veçantë për shoqërinë. Rëndësi ka edhe për institucionet shtetërore dhe publike vlera e dokumentacionit noterial.

Veprimtaria noteriale shërben për vendosjen e aktiviteteve e interesave të qytetarëve mbi baza plotësisht ligjore dhe në mënyrë të unifikuar, duke siguruar shmangien e konflikteve e duke sjellë stabilitet në qarkullimin civil. Ofrimi për publikun i shërbimeve noteriale lidhet ngushtë me garancinë për një pasqyrim të besueshëm të fakteve apo të vullnetit të shprehur në veprimet që kryejnë qytetarët.

Nga ana tjetër, veprimtaria noteriale krahas publikut ka rëndësi të veçantë edhe për institucionet shtetërore, sepse ky shërbim duhet t’u sigurojë atyre një dokumentacion të besueshëm, të njëvlefshëm dhe pjesë përbërëse e të rëndësishme të sistemit të dokumentacionit shtetëror e publik. Duke qenë i tillë, dokumentacioni noterial është i sigurt për vërtetësinë e të dhënave të përfaqësuara, duke pasur vlerën e provës së plotë edhe në veprimtarinë gjyqësore.

Nga përmbajtja e ligjit dalin disa karakteristika thelbësore për këtë institucion, rilevimi i të cilave shërben për t’u dhënë zgjidhje problemeve të ngritura nga kërkuarësi. Dispozitat ligjore, shqyrtuar në kompleks e paraqesin noterinë si një profesion të lirë, të pavarur, të paanshëm dhe tërësisht profesional. Të zbërthyer konkretisht këto karakteristika apo parime të organizimit e të veprimtarisë, do të thotë që noteria në ushtrimin e funksioneve të saj është e pavarur, se pavarësia garantohet edhe

nëpërmjet organeve vetëqeverisëse që e drejojnë atë; se noteri e ka detyrim ligjor kryerjen e veprimeve me paanësi, me profesionalizëm dhe konfidencë.

Duke evidentuar disa tipare karakteristike të noterisë, që e dallojnë atë ndjeshëm nga profesionet e tjera të lira, Gjykata Kushtetuese konkludon se funksioni i noterit në thelb është një funksion publik “i deleguar”, qëllimi i të cilit është që të realizohet një shërbim i pavarur, i paanshëm, profesional e konfidencial në autentifikimin e një kategorie mjaft të rëndësishme dokumentesh. Pikërisht për të garantuar parametrat e besueshmërisë së noterëve në ushtrimin e drejtë të autoritetit që u është deleguar nga shteti, janë parashikuar me ligj rregulla të veçanta për organizimin e veprimtarisë, kriteret e ushtrimit, dhënia dhe heqja e së drejtës së profesionit etj. Në këtë kuadër, parashikimi me ligj i funksionit me natyrë mbikëqyrëse të Ministrit të Drejtësisë ndaj noterisë, nuk është antikushtetues, sepse është i lidhur me kontrollin e respektimit të funksionit që u është deleguar noterëve dhe që shprehet në vlerën që kanë dokumentet e tyre. Prandaj, ky funksion i Ministrit të Drejtësisë, i ballafaquar me nenin 11 të Kushtetutës, duhet të konceptohet si kufizim i pjesshëm i veprimtarisë ekonomike të një subjekti, të parashikuara me ligj dhe të vendosura vetëm për arsye të rëndësishme publike.

E rëndësishme është të theksohet gjithashtu se baza e raportit ministri-noteri, si dhe pozicioni mbikëqyrës i Ministrisë së Drejtësisë nuk janë vendosur me dispozitat që atakohen nga kërkuesi. Ky pozicion është përcaktuar qysh kur mbi bazën e transformimeve konceptuale, veprimtaria e noterisë u rregulla me ligjin nr.7829, datë 1.6.1994. Nga kjo pikëpamje nuk janë shtesat dhe ndryshimet e atakuara ato që përcaktojnë pozicionin e Ministrit të Drejtësisë në raport me noterinë.

Të analizuara një për një dispozitat e atakuara nuk rezultojnë që ta kenë vënë ministrin në rolin komandues. Rritja apo zvogëlimi i rolit mbikëqyrës të Ministrit të Drejtësisë ndaj noterisë, në rastin konkret, nuk është çështje kushtetuese, por e politikave ligjvënëse, për aq sa ky rol mbikëqyrës nuk prek pavarësinë, paanësinë e konfidencialitetin në kryerjen e funksioneve noteriale si veprimtari e lirë, por me karakter publik.

Gjykata Kushtetuese e gjen pa vend edhe analogjinë që bën kërkuesi midis statusit të noterit publik me atë të avokatit, si dhe të organizatave jofitimprurëse. Midis tyre ekzistojnë diferenca në thelb dhe në formë.

Në raport me avokatinë, si profesion i lirë, Ministri i Drejtësisë ushtron disa kompetenca që lidhen me marrjen e masave ligjore e institucionale për mbarëvajtjen e këtij aktiviteti që është në ndihmë të drejtësisë, por që nuk ushtron ndonjë funksion të deleguar. Në rastin e noterisë, Ministri i Drejtësisë, ka disa kompetenca vendimmarrëse të cilat janë parashikuar që me ligjin nr.7829, datë 1.6.1994, i cili hodhi bazat për një konceptim të ri të noterisë si veprimtari publike.

Nga ana tjetër, edhe ndryshimet me organizatat jofitimprurëse, janë lehtësisht të dallueshme. Ndryshe nga këto organizata, të cilat ngrihen e funksionojnë mbi bazën e vullnetit të anëtarëve, noterët detyrohen me ligj të jenë anëtarë të një dhome si kusht për ushtrimin e aktivitetit të tyre; se numri i tyre në shkallë vendi, si dhe vendi i ushtrimit të aktivitetit është i kufizuar; se veprimtaria e noterit është edhe veprimtari ekonomike, ai shpërblehet për punën që bën, ju nënshtrohet detyrimeve fiskale, përgjigjet me pasurinë e tij ndaj çdo dëmi që shkakton me veprimtarinë e tij etj.

Gjykata Kushtetuese e gjen me vend të qëndrojë në veçanti ndaj asaj pjese të kërkesës që kundërshton vendosjen e moshës për heqjen e lejes së ushtrimit të profesionit të noterit, duke e konsideruar atë si kufizim antikushtetues të veprimtarisë ekonomike.

Kërkuesit sjellin si argument faktin se veprimtaria noteriale si veprimtari ekonomike nuk mund të kufizohet, përveç se me ligj dhe vetëm për arsye të rëndësishme publike, duke iu referuar kështu nenit 11 të Kushtetutës.

Në radhë të parë është për t’u theksuar se liria e veprimtarisë ekonomike është e njohur edhe nga ligji “Për noterinë”, natyrisht me ato kufizime që legjislatori ka parashikuar të nevojshme dhe që nuk kanë dallime thelbësore nga aktivitetet e tjera ekonomike. Kështu, rregulla e kriteret për heqjen e lejes së ushtrimit të profesionit, për vendosjen e tarifave të shërbimit, për nënshttrimin ndaj masave fiskale etj., janë përcaktuar ligjërisht edhe për veprimtari të tjera ekonomike të lira.

I tillë është edhe rregulli i vendosur në nenin 6 të ligjit, ku rasteve të heqjes së ushtrimit të profesionit të noterit i shtohet edhe ai i mbushjes së moshës 65 vjeç.

Gjykata Kushtetuese konstaton se kriteret ligjvënëse të moshës për ushtrimin e profesionit të noterit, përbëjnë një nga zgjidhjet e mundshme ligjore të përkrahura në sistemin e “noterisë latine” që në emër të interesit dhe të arsyes publike, të kërkojë që cilësitë e duhura për të ushtruar aktivitetin si

noter të jenë të tilla që ai të garantojë, në bazë të përvojës njerëzore, se është në gjendje të përcaktojë përputhjen e vullnetit të shprehur me vullnetin e brendshëm të personit që paraqitet përpara tij për të kryer veprime noteriale, si dhe kompleksitetin e elementeve të akteve dhe veprimeve noteriale. Aktualisht ka mjaft funksione publike madje edhe subjekte private që nuk lejohet të fillojnë apo vazhdojnë ushtrimin e një funksioni apo veprimtarisë të caktuar përpara ose pas një moshe të caktuar. Mosha e vendosur 65 vjeç nuk është thjesht “moshë pensioni” siç pretendohet, por masë kufizuese për ushtrimin e një veprimtarie në emër dhe garanci të një arsyeje dhe interesi të ligjshëm publik, në kuptim të nenit 11 të Kushtetutës.

Vendosja e kriterit të moshës në ushtrimin e një sërë veprimtarish publike apo shtetërore nuk ka zënë vend vetëm me ligjet, por edhe me dispozitat kushtetuese. Nga kjo pikëpamje, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se vendosja e kufirit të moshës jo vetëm nuk përbën shkelje të të drejtave kushtetuese, por përbën një mjet që në parim i shërben forcimit të rregullit në ushtrimin e aktivitetit të noterëve dhe mundëson ofrimin e shërbimeve të standardeve të larta e në dobi të publikut, disiplinimin më të mirë të aktivitetit dhe zgjidhjen e jo pak problemeve të evidentuara në praktikë.

Gjykata Kushtetuese nuk gjen të bazuar edhe argumentin e kërkuarit sipas të cilit, bazuar në nenin 18 të Kushtetutës, disa nga dispozitat e atakuara cenojnë parimin e barazisë. Gjykata Kushtetuese nuk gjen në këto dispozita shfaqje të diskriminimit për shkaqet e parashikuara në nenin 18 të Kushtetutës.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, si dhe nenit 72 të ligjit “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi me botimin në Fletoren Zyrtare.

MENDIMI I PAKICËS

Në përgjithësi jam dakord me vendimin që është marrë me shumicë votash nga Gjykata Kushtetuese. Nuk pajtohem vetëm me atë pjesë të tij, që kjo Gjykatë rrëzon kërkesën objekt gjykimi edhe për shfuqizimin si antikushtetuese të asaj dispozite të ligjit “Për noterinë”, e cila e ndalon noterin të ushtrojë veprimtarinë e tij, kur ai ka mbushur moshën 65 vjeç.

Legjislacioni ynë ashtu si edhe ai i pjesës më të madhe të vendeve të Europës, në figurën e noterit dallon dy cilësi. Atë të funksionarit publik dhe në të njëjtën kohë edhe cilësinë e subjektit të së drejtës private. Si titullar i kësaj të drejte ai është i lirë të ushtrojë edhe veprimtari të mirëfilltë ekonomike private.

Në bazë të nenit 11 pika 3 të Kushtetutës kufizime të kësaj veprimtarie mund të vendosen vetëm me ligj dhe vetëm për arsye të rëndësishme publike. Në kuptim të kësaj dispozite termi “kufizim” përfshin edhe vendosjen si kufi të arritjes së një moshe të caktuar.

Efektivisht me plotësimin e moshës së parashikuar në ligjin objekt gjykimi bëhet i pamundur vazhdimi i mëtejshëm i lirisë së veprimtarisë ekonomike të noterit, duke u cenuar kështu në thelb kjo e drejtë e tij kushtetuese.

Është e vërtetë se ky kufizim është vendosur me ligj, por parashikimi si kufi i moshës 65 vjeç nuk gjen justifikim as të ndonjë arsye të rëndësishme publike. Kjo kërkesë e domosdoshme e normës kushtetuese të lartpërmendur, për mendimin tim, nuk është pasur parasysh në hartimin e këtij ligji. Përkundrazi, vendosja e një kufizimi të tillë nuk i shërben interesit publik.

Noteria te ne është një institucion relativisht i ri pa përvojën e mjaftueshme. Largimi nga detyra i noterëve të moshës 65 vjeç, pjesa më e madhe e të cilëve përbëhet nga ish-gjyqtarë ose avokatë, do të sjellë si pasojë uljen e nivelit profesional të noterisë, duke e dëmtuar atë edhe si

funkcion publik. Kjo për arsye se noterët e kësaj moshe, duke qenë të aftë fizikisht, me një përvojë të gjatë e të pasur, me njohuri të mira praktike e teorike në disiplinat kryesore të së drejtës, do të ndikonin pozitivisht që noterët e tjerë më të rinj, shumica e të cilëve janë pa përvojën e mjaftueshme, të përfitonin prej tyre për të rritur shkallën e kualifikimit dhe në përgjithësi për të forcuar rolin e noterisë në vendin tonë.

Nga ana tjetër caktimi i kësaj moshe si kufi për ushtrimin e funksionit të noterit vjen në kundërshtim me Kushtetutën edhe në një aspekt tjetër. Siç u tha edhe më lart ky kufizim cenon në thelb edhe lirinë e tij për ushtrimin e veprimtarisë ekonomike private, duke e eliminuar atë si subjekt i kësaj të drejte kushtetuese. Nga ana tjetër vendosja e këtij kufizimi, nuk është në përpjestim as me gjendjen që e ka krijuar atë, ashtu siç parashikohet në nenin 17 të Kushtetutës.

Në këto rrethana, unë jam i mendimit për pranimin e kësaj pjesë të kërkesës, duke u shfuqizuar ajo dispozitë e ligjit “Për noterinë” që e kufizon deri në 65 vjeç ushtrimin e funksionit të noterit.

ANËTAR
A. Karamuço, Z. Vuci